

In Memoriam:

DR. DÖVÉNYI PÉTER

1950–2009

„Mert most tükör által homályosan látunk,
akkor pedig színről-színre.”

(1. Kor. 13,12)

Mély fájdalommal éltük meg mindannyian, akik ismertük és szerettük őt, hogy életének 59. évében nagy lelkierővel és derűvel viselt hosszú betegség után Döfi elhunyt.

1974-ben végzett az ELTE geofizikus szakán. Már szakdolgozatát is geoelektromos szondázásokból írta, így természetes út vezetett ahhoz, hogy az ELGI-ben kezdje el szakmai működését bauxitkutatásokhoz kapcsolódó geoelektromos mérésekkel. Hamarosan csoportvezető lett és nagy tekintélyt szerzett az akkori hordozható kisgépekre írt feldolgozó programjaival. Kakas Kristóf emlékszik arra, hogy a HP-97 jelű gépre írt gravitációs feldolgozóprogramja az ELGI iráni méréseinél milyen nagy hatást gyakorolt a külföldi kollégákra. Kiemelkedő munkájáért 1978-ban a KFH elnökének dicséretében részesült.

1980-tól kezdve dolgozott az ELTE Geofizikai Tanszékén. Fő feladata az ország geotermikus viszonyainak lehető legteljesebb megismerése volt, ami főleg ipari adatgyűjtést és értékelést igényelt. Az előrehaladás olyan látványos eredményeket produkált, hogy „Magyarország geotermikus viszonyai” címmel írt doktori dolgozatát 1984-ben „summa cum laude” minősítéssel védte meg.

Munkássága hamarosan új dimenziót kapott, amikor az amerikai Massachusetts Institute of Technology (MIT) szakembereivel együttműködésben megalkottuk a Pannon-medence kialakulásának új geodinamikai modelljét. Döfi feladata a litoszféra vastagságváltozása által irányított hőtörténet és a felhalmozódó üledékes kőzetekben lévő szerves anyag érettségtörténetének meghatározása volt számítógépes modellszámítások segítségével. Az általa fejlesztett programrendszer a nemzetközi élvonalban volt és fundamentális szerepet játszott abban, hogy a Pannon-medence kutatásában elért eredmények a nemzetközi érdeklődés fókuszába kerültek.

Ezt követően egy újabb területen mutatta meg kivételes képességét. A World Stress Map project keretében 1988-ban felmerült az igény magyar részvételre és hazai feszültség adatok meghatározására. Tipikus, Döfinek való feladat volt! Akkor már tucatszámra léteztek a hazai szénhidrogén-kutatás jóvoltából olyan fűrőlyukbeli bőségszelvényezések,

amelyek segítségével meg lehetett határozni a fűrőlyuk falának irányított kiöblösödését, ebből pedig a feszültségviszonyokra lehet következtetni. Szisztematikus vizsgálatai egy országos feszültségtérképre vezettek és új távlatokat nyitottak azzal a meglepő felismeréssel, hogy a mai medencét kompressziós feszültségtér jellemzi. 1999-ben védte meg kandidátusi értekezését „Geofizikai vizsgálatok a Pannon-medence litoszféraféjlődésének megértéséhez” címmel. 2004-ben lett a Geofizikai Tanszék egyetemi docense.

Az utóbbi 6–8 évben a környezetvédelmi kérdések előtérbe kerülésével elsősorban nagy felbontású sekélygeofizikai mérésekkel foglalkozott. Ezen kívül meghatározó szerepet játszott a szakma minden izgalmas kérdésében a Paksi Atomerőmű tektonikus veszélyeztetettségétől a magas aktivitású radioaktív hulladékok bodai aleurolitban való elhelyezésének vizsgálatáig.

Óriási tapasztalatával meghatározó személyiség volt az egyetemi oktatásban és a hallgatók nyári gyakorlatának vezetésében. Nem volt olyan kérdés, akár tudományos vagy közéleti, amelyben ne lett volna markáns álláspontja. Már nagybeteg volt idén tavasszal, amikor rátalált a „The Great Global Warming Swindle” című BBC filmre és azt Gergő fiával karöltve magyar felirattal látta el, majd a Földrajz- és Földtudományi Intézet „Disputák délidőben” sorozatában bemutatta. Külön alkalom kellett a nagy hullámokat keltett film vitájához, s ebben Döfi állta a sarat. E megemlékezéshez kapcsolódó fénykép is azon a vitán készült.

Csodálattal figyeltük, hogy a halálos kórt is „intellektuális fenegyerekként” kezelte: mindig talpra állt, vitatkozó szelleme és derűje sohasem tört meg. Nem adta meg magát, és olyan méltósággal távozott el a földi világból, amely csak kivételes embereknek adatik meg. Gyászunkat és fájdalmunkat oldja békévé az emlékezés. Legyünk biztosak abban, hogy Ő már az égi világban magyaráz, hogy nem is úgy vannak a földi dolgok, ahogy Ők azt ott fenn elképzelik.

Isten nyugosztaljon Döfi!

Budapest, 2009. november 22.

Horváth Ferenc

JUHÁSZ LAJOS

1942–2009

Juhász Lajos 1942. december 23-án született Budapesten és 2009. augusztus 5-én hunyt el Szegeden.

Viharos időben indult életpályája nem volt akadálymentes, mert édesapját korán elveszti, felmenői között pedig németek is vannak. Már szegedi tanulmányai sem a szokásos módon alakultak. Általános iskola után, 1957-ben könyvtőrként kezdi, mert az 56-os forradalom iránti szimpátiája miatt nem mehet középiskolába. Majd később estin végzi el a gimnáziumot és csak ezután, a 60-as évek végén tanul a JATE szakán programozónak.

Ámde Lajos mindenben eredeti alkotó elme volt, mindenhol feltalálta magát, itthon is, majd külföldön is. Ezt a mentális képességeit kamatoztatta a 70-es, 80-as években az OKGT szervezeti keretében, ahol a Geofizikai Főosztályon programozó matematikusként dolgozott. Elsősorban a mélyfúrás geofizikai értelmezés számítógépes megoldása volt a feladata. Úttörő munkát végzett e téren, hiszen nálunk akkor kezdődött el a megfelelő számítógépes háttér megteremtése és a mélyfúrás geofizikai szelvények digitalizálása, valamint a feldolgozó programrendszerek kialakítása. Ebben közvetlen munkája mellett koordináló szerepet is betöltött az OKGT vállalati szakemberei, valamint a ELGI szakértői, továbbá az akkori KGST keretében e témán fáradozók között.

A 70-es évek közepén TPA-70 számítógép üzembe helyezése, üzemben tartása is a feladata volt, minek során az e téren kialakult KFKI-s munkakapcsolata is igazi barátsággá fejlődött, mely élete utolsó napjáig tartott.

De amikor a világbanki hitel lehetőségével nyugat felé fordulhattunk, ő készítette elő a Dresser-Atlas szelvényező berendezéssel párhuzamosan behozott számítógépes bázis és értelmező szoftver rendszer beszerzését is.

Időközben tehetségéhez méltatlanul alakult itthoni helyzete, és így élve az alkalommal, 1981 végén az USA-ba távozott, ahol nemzetközi hírnevű szelvényező vállalatoknál dolgozott programozó matematikusként. Megbecsülésére jelző példa, hogy a Gearhart–Owennél az egyik alapító, Owen úr, a Lajos nevet is megtanulva, előre köszöntötte őt. De miután e korábbi munkahelye a szakma egy olyan vezető cégébe olvadt be, mint a Halliburton, ott is tovább dolgozott, többek között a fúrás közbeni mérések (MWD) feldolgozó programjain.

USA-beli tartózkodása alatt sem szakadt meg kapcsolata véglegesen volt itthoni barátaival, kollégáival, többeket vendégül is látott, lehetőség szerint megosztotta, megvitatta nézeteit, információit velünk.

Közel 20 év után, 2001-ben tért haza szeretett városába Szegedre, és a kedvenc Tiszájához, hogy főként idős édesanyja és családja támasza legyen.

De az Internet adta lehetőségeket kihasználva mind szakmájával, mind kollégáival, mind velünk, régi barátaival továbbra is tartotta a kapcsolatot, sőt szorgalmazta a személyes találkozásokat is, amelyre hol Szegeden, hol Budapesten vagy Fóton kerülhetett sor.

Kár, hogy ez baráti viszony ilyen hirtelen megszakadt. Tragikus eltávozása váratlanul ért és mélységes szomorúsággal tölt el minket. Mi igaz jó barátot, szakmája egy kiváló elmét, családja biztos támaszát, nemzete hű fiát veszttette el benne.

Emlékező barátaival nevében

Bihari László